

373.2:37.015.311(082)

Ф 79

ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ДОШКІЛЬНИКА ЗАСОБАМИ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ

Матеріали

Всеукраїнської науково-практичної конференції

м. Кривий Ріг

11–12 жовтня 2012 року

Отже, для виникнення і розвитку відношень співробітництва у старших дошкільників, формування умінь колективної взаємодії необхідно спеціально організована дорослим діяльність, в якій діти набувають досвід взаємодії. Цьому сприяє спільна колективна продуктивна пізнавальна діяльність, під час якої у старшого дошкільника виникає необхідність у взаємодії з однолітками. Оптимальним засобом досягнення заявленої мети є застосування технології колективної взаємодії у роботі зі старшими дошкільниками, яка спрямована, перш за все, на подолання егоцентричної позиції дитини, формування відповідних умінь та підсилення індивідуальних можливостей дитини в колективній діяльності. Розкриття окремих аспектів окресленої проблеми не обмежує подальших розвідок у даному напрямку, перспективи яких вбачаються в експериментальному вивченні впливу даної технології на формування умінь колективної взаємодії у старших дошкільників.

Література

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні / Наук. кер. А.М.Богущ. – К. – 2012. – С.13-15.
2. Коломінський Я. Психологія взаємовідносин в малих групах / Я.Коломінський. – Мінськ, 1976. – С. 39-51.
3. Кононко О. Соціально-моральний розвиток особистості в дошкільному дитинстві: Навч. посібн. для ВНЗ / О.Кононко. – К.: Освіта, 2010. – С. 192-194.
4. Лисенко Н. Педагогіка українського дошкільця: навч.посіб. / Н. Лисенко. – К.: Слово, 2010. – С.128-131.

Онищенко І. В.

МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Провідне місце в підготовці якісно нової генерації фахівців, у яких професіоналізм, компетентність, креативність поєднуються з неординарністю підходів до наукових, виробничих і життєвих проблем, займає впровадження та застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). Використання ІКТ дозволяє створити інформаційно-комунікаційне педагогічне середовище, що надає широкі можливості для навчальної діяльності, значно впливає на перерозподіл ролей між її учасниками, підвищує мотивацію до професійної діяльності,

забезпечує індивідуалізацію та диференціацію освітнього процесу, сприяє модернізації традиційної системи навчання.

Дослідження проблем, пов'язаних із використанням сучасних ІКТ у навчальному процесі вищої школи, відображено в працях А. Веліховської, Н. Воропай, А. Єршова, М. Жалдака, О. Жильцова, В. Ізвозчикова, С. Кузнецова, М. Левшиної, Є. Машбиц, М. Монахова, Н. Морзе, А. Пенькова, Л. Петухової, С. Ракова, О. Співаковського, В. Ткачука, О. Чайковської та ін. Теоретико-методологічні засади формування готовності майбутніх педагогів до використання ІКТ розглядали В. Коткова, І. Глушков, Б. Гершунський, А. Коломієць, О. Кравчук, В. Мізинцев, Л. Петухова, О. Разинкіна, О. Співаковський, М. Тукало, Ф. Халілова, І. Хижняк, О. Шиман та ін.

У сучасній науковій літературі ІКТ розглядають як сукупність методів, засобів та прийомів пошуку, зберігання, опрацювання, подання і передавання графічних, текстових, цифрових, аудіо- та відеоданих на базі персональних комп'ютерів, комп'ютерних мереж і засобів зв'язку [2, с. 12].

М. Жалдак підкреслює, що широке впровадження нових ІКТ у навчальний процес сприяє вирішенню ряду проблем, які стосуються змісту, методів, організаційних форм і засобів навчання, гуманітаризації освіти та гуманізації навчального процесу, інтеграції навчальних предметів і фундаменталізації знань, підготовки і удосконалення кваліфікації педагогічних кадрів, створення системи неперервної освіти, зокрема, системи самоосвіти і самовдосконалення вчителів, яка забезпечувала б оволодіння ними основами сучасної інформаційної культури [1, с. 9].

До сучасних інформаційно-комунікаційних технологій навчання науковці відносять Інтернет-технології, мультимедійні програмні засоби, офісне та спеціалізоване програмне забезпечення, електронні посібники та підручники, системи дистанційного навчання (системи комп'ютерного супроводу навчання). Інноваційна методична система вищої школи потребує використання таких сучасних електронних засобів, як:

- мультимедійні бібліотеки;
- електронні підручники;
- електронні навчальні посібники;
- електронні практикуми;
- електронні збірники вправ і задач;
- електронні довідники;
- електронні енциклопедії;
- електронні словники;
- навчальні телекомунікаційні проекти та ін.

Якщо кожна із зазначених вище ІКТ посяде чільне місце в навчально-виховному процесі вищої школи, поступово витісняючи методи, засоби і форми пасивного навчання, то поступово вдасться виробити досить ефективні підходи до організації навчального процесу у вищих навчальних закладах.

Виконуючи навчальну, виховну, розвивальну, інформативну, комунікаційну, спонукальну, організаційну, експресивну, дослідницьку функції, ІКТ можуть використовуватися під час проведення таких форм навчання у вищій школі, як лекційні заняття, практичні заняття, колоквіуми, диспути, круглі столи, відеоконференції, семінари, лабораторні заняття, дистанційне навчання та ін.

О. Співаковський зауважує, що застосування ІКТ принципово вплине на якість навчання в тому випадку, коли вони будуть використовуватися не фрагментарне, а як інтегрована система, яка, окрім моделювання традиційної взаємодії учасників навчального процесу, включає гіпертекстові, мультимедійні та дистанційні технології, що можуть виступати як платформа побудови сучасної методичної системи [4, с. 22].

ІКТ є ефективним засобом формування самоосвітньої компетентності студентів. На думку О. Савченко, застосування комп'ютерів, – це не лише розширення можливостей здобуття нової інформації, а й новий імпульс у самостійній роботі студентів, посилення її діагностичних, контрольних і оцінних функцій [3, с. 6]. Отже, студент повинен навчитися володіти прийомами самостійного пошуку, збору, обробки, аналізу та синтезу інформації, отримати знання, вміння і навички інформаційного самозабезпечення з навчальної і науково-дослідної діяльності.

Таким чином, використання ІКТ дає можливість інтенсифікувати та інформатизувати освітній процес, розвивати комп'ютерну грамотність та інформаційну культури майбутніх педагогів, формувати інтелектуальну активність та мотивацію до професійної діяльності, збільшити швидкість сприйняття, розуміння та засвоєння навчальних дисциплін циклу професійної та практичної підготовки.

Література

1. Жалдак М. И. Система подготовки учителей к использованию информационной технологии в учебном процессе: автореф. дисс. на соискание степени докт. пед. наук : спец. 13.00.02 «Теория и методика обучения информатики» / М. И. Жалдак. – М., 1989. – 48 с.
2. Морзе Н. В. Методика навчання інформатики. В 4-х част. / Н. В. Морзе. – К.: Навч. книга, 2003. – Ч. 1. – 254 с.

3. Савченко О. Новий етап розвитку шкільної освіти і підготовка майбутнього вчителя / О. Савченко // *Шлях освіти*. – 2003. – № 3. – С. 2-6.

4. Співаковський О. В. Інформаційні технології в реалізації компонентно-орієнтованої освіти / О. Співаковський // *Комп'ютер у школі та сім'ї* – 2003. – № 6. – С. 21-23.

Савченко Л. О.

КРИТЕРІЇ ДІАГНОСТИКИ ЯКОСТІ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕНІ ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Педагогічна діагностика як система методів і засобів створює основу для виявлення труднощів у роботі, дозволяє визначити сильні чи слабкі сторони педагогічної діяльності, накреслити оптимальні шляхи подальшого розвитку творчих здібностей студентів. Усе це разом пов'язане з рівнем загальної освіти, увагою до впровадження діагностичних методик які сприяють розвитку творчого потенціалу особистості.

Педагогічною діагностикою займалися такі вчені і визначили її М.М.Обозов (процес аналізу результатів особистості), В.І.Зверов (визначення рівня педагогічних явищ), Л.М.Денякін (розпізнання творчого потенціалу особистості). Вивчаючи роботи вчених Р.Г.Вігупака, К.М.Гуревича, П.І.Підласого, Л.М.Гріднана, О.Г.Шмельова та ін. Науковці у педагогічних працях О.О.Абдуліної, Б.Г.Ананьєва, С.І.Архангельського, І.А.Зязюна, Н.В.Кузьміної, О.М.Леонтьєва, Л.С.Нечипоренка, С.Л.Рубінштейна зазначають, що процес засвоєння студентами знань та їх використання має глибоку особистісну зумовленість і визначається тим, в якій мірі майбутній фахівець усвідомлює свою професійну роль та стає активним суб'єктом праці [1].

Термін “педагогічна діагностика” (грецьк. *diagnostikos* – здатність розпізнавати) часто зустрічається в науковій літературі. При цьому він застосовується у різних значеннях і для характеристики різних ознак, і різних понять.

К. Інгенкамп переконаний, що педагогічна діагностика покликана, по-перше, оптимізувати процес індивідуального навчання, по-друге, в інтересах суспільства забезпечувати правильне визначення результатів навчання. Учений вважає, що за допомогою педагогічної діагностики аналізується навчальний процес і визначаються результати навчання [2]. Цим визначенням автор вказує на відмінність діагностики від моніторингу. Діагностика – це отримання чіткого уявлення про ті причини, які сприяють чи перешкоджають досягненню окреслених